

Kesäloma myös Ylioppilaskunnan kirjastovirkailijoille

[05/08](#)

Kuva oikealla: Ylioppilaskunnan kirjaston amanuenssi Lyyli Kansanen johti pohjoismaisen kirjastoväen retkeä Itä-Suomeen kesällä 1936. Kesäajan palkattomalla vapaalla oli aikaa erilaisiin aktiviteetteihin. Valokuva: Biblioteksbladet 1936.

Vuoden 1939 kesällä suomalaiset viettivät ensimmäistä pidempää lakisääteistä vuosilomaansa. Suurin osa työntekijöistä oli oikeutettu 12 päivän vuosilomaan viiden vuoden työsuhteen jälkeen. Se oli virkamiehillekin minimi. Ylioppilaskunnan kirjaston amanuenssikunnalla ei kuitenkaan lomaoikeutta ollut.

He laativat heti syksyllä anomuksen Ylioppilaskunnalle, jossa esitettiin vuosilomalain soveltamista myös kirjastoon. Anomuksessa vedottiin lain periaatteelliseen sisältöön:

Tosin tiedämme, että tämä laki kirjaimellisesti tulkittuna ei koske meitä, mutta koska lainlaatijan tarkoituksena ilmeisesti on ollut järjestää kesäloma kaikille, niin katsomme kohtuulliseksi, että Ylioppilaskunta järjestäisi k.o. asian.

Amanuenssit saivat palkkaa yhteensä yhdeksältä kuukaudelta vuodessa. Päivittäinen työaika oli 3-4 tuntia. Kirjasto oli avoinna yliopiston lukukausien ulkopuolella vain osittain, heinäkuun se oli kokonaan kiinni. Kesäkuukausilta maksettiin tuntipalkkaa aukiolon mukaan. Kirjaston henkilökunta oli siis osan vuodesta lomautettuna ilman palkkaa. Toinen epäkohta oli se, että sairastapauksissa virkailijat joutuivat itse maksamaan sijaiselleen korvauksen.

Ylioppilaskunnan kirjastovaliokunta tyrmäsi ajatuksen palkallisesta kesälomasta Henkilöstömenojen kasvattamista ei pidetty mahdollisena. Uudistus olisi johtanut käytännössä siihen, että virkailijoiden silloiset palkat olisivat tulleet jaettaviksi ympäri vuoden, mikä olisi ollut totuttua palkanmaksutapaa epäoikeudenmukaisempaa.

Muutaman vuoden kuluttua Ylioppilaskunnan oli kuitenkin pakko uudistaa työehtojaan. Kirjastoa uhkasi sulkeminen, koska osa henkilökunnasta oli sotapalveluksessa ja työn määrästä rasittuneet amanuenssit etsivät parempaa paikkaa muualta. Ylioppilaskunnan kirjastossa maksettiin ammattitaitoiselle maisterille huonommin kuin kaupunginkirjaston vahtimestarille. Jopa työttömyystöihin hakeutuminen oli kannattavampi vaihtoehto - se sisälsi paremmat palkkaedut ja lainmukaisen kesäloman.

Myös kirjaston ympärivuotiselle aukiololle oli tarvetta, koska lainaus oli

kesäisinkin vilkasta. Ylioppilaskunta päätti tehdä merkittävän muutoksen vuodesta 1944 alkaen. Kirjaston aukioloaikoja laajennettiin ja suurin osa kirjaston vakansseista tuli ympärivuotisiksi. Virkailijat saivat myös oikeuden palkalliseen vuosilomaan. Loman pituudeksi päätettiin 1,5 kuukautta, josta kesällä sai käyttää yhden kuukauden. Ensimmäistä kesälomaa ei kuitenkaan kukaan pystynyt pitämään sotakomennusten takia.

Stadsbibliotekarie Kahra, Kuopio, spelar kantele och fru Kahra sjunger i landshövding Ignatius park.

Kuva: Pohjoismaisen kirjastokokouksen osanottajat saivat kuulla Kuopion kaupunginkirjastonhoitajan kanteleensoittoa. Valokuva: Biblioteksbladet 1936.

Lähteet:

- HYY:n arkisto (Helsingin yliopiston keskusarkisto)

Teksti:

Hanna Kuusi
Projektisuunnittelija
Opiskelijakirjasto

Kuvat:

Biblioteksbladet vol. 21, 1936.